

הגזול עצים פרק תשיעי בבא קמא

קד.

עין משפט נר מצוה

קב א מ"י פ"ז מה"ל גזילה הלכה ט סמוג ע"ג ט"ש"ע ח"מ ס"י ש"ס סעיף א:

קבא ב מ"י שם הלכה י ופ"ג מהלכות שלוחין וטמטין הלכה ה סמוג ע"ג ט"ש"ע ח"מ ס"י ש"ס סעיף ב וס"י קפא סעיף א וע"ש:

קבא ג מ"י פ"ג מה"ל שאלה ופקדון הלכה א סמוג ע"ג ט"ש"ע ח"מ ס"י ש"ס סעיף ב:

קבא ד מ"י שם ט"ו סעיף ב:

מוסף רש"י

ושילחה ביד בנו. המשאל שגלה לו לשאל ביד בנו של משאל ב"ב (צ"ל). פטור. אם ממה גזק. פלוגי בה רבה ורב תפוק. רב חסדא מתריץ לה להאי שלוחא דמתני' בשכירו ולקטיו שדר צביתא. אכל און עדים שהא שלוחו, דאי איכא עדים הוי שלוח ומייה השאלא צבאונסן משמקרו, רב רבה אומר אפילו עשאו שליח בעדים לאו שליח הוא להתחייב ע"י צבאונסן. דה"ק ליה ליה איניש מהימנא הוא אי צבית לשדורי צדיה שדר (ס"ג). אכל יתן לא לבנו. של נגזל להוליכו לנגזל, דלא הוי יתנא חייב להחזיר. ליהודי וצ"ע ח"מ ע"ד דמתני' ליהודי (לעיל ק"ל).

שכבר הודה מפי עצמו. ומתני' ר' הוה ללכת ידי שמיים. ואת"ר דבי דינא לא מנא מחייבי ליה אלא מניח לפנייה מניה די עונש אין יואל עד שישלם לשניהם דהא לאו לבעלים אהדריה כו': **אלא אמר רבא**. מתני' דברי הכל היא ולא דמיא לאון יודע דהתם צין נשבע צין לא נשבע הוה דפליגי ר' טרפון ור"ע לענין דינא דר' טרפון לא מחייב להחזיר ליד הגזול ור"ע מחייב את"ר דלא נשבע. והאי דפרכת לעיל ואי ר"ע את"ר דלא אשבע לאו פירכא היא דהתם דין הוא דאת"ר דלא משבע דיחזיר לכל אחד שהרי אין יודע למה גזול ולא נפיק ידי שמים כלל אבל הכא במתני' יודע למתן גזול ומודי ליה משעת הודאה דמזומן הוא להשיב הו גביה כפקדון הלכך נשבע מחילה קודם הודאה ש"ג אג"ג כו': שלוח עשאו בעדים. ראובן שיש לו מעות לצבלם הימנו ונתנם לו: הוי שליח. ואם נאנסו צדק פטור בעל הבית שנתנם לו: פטור. דלא קמה ברשות שאל להחייב צבאונסין עד שיאמר לו מפייה לשלחה לו ביד בנו כו': מנא ידעינן. דשלוחו הוא דקרי ליה מתני' שלוחו (ט): לקטיו. שלקטו אכלו לדור עמו צביתו לזוהא בעלמא לשון מורי: ושכירו. נשכר עמו ליום ולחמש ולשנה ולשבעה. לישנא אחרינא לקטיו נוקט מצוהו: **ולאפוקי מהאי סנא**. הא מתניתין דלאוקמינא שליח צ"ד אפילו עשאו גזול ולא גזול הוא שליח והו צבאונסין נגזול לאפוקי מהאי סנא: שלוח צ"ד. דמשמע מתני' דמשנתן לו נפטור גזול כשעשאו נגזל קאמר ולא כשעשאו גזול: ושנה פנה ועטל סגן. מיד השליח: פטור. מנאנסו הדרך. טעמא דנעטל הנגזל הא נאנסו מן השליח הראשון חייב: וא"ס משנפטו. דמתני לא יתן לשלוחו ואי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן [לא] תוקמא צעשאו בעדים אלא צממניא לו שליח ציקש מחזירו שמיניא לו לזולת את עצמו לומר לו אם מנא לנשלא כלום לפלוני שלח צדי:

(א) צ"מ נ"ח. (ב) לעיל ק"ג, (ג) ד"ה וימן. (ד) וצ"ע פ"ג, השואל מנא להיפך ע"ש.

הגהות הב"ח

(א) גזל פלוגי דלמנא בדיקה ב"ד"א בשליח שלא עשאו בעדים אבל שליח עשאו בעדים: (ב) רש"י ד"ה מנא ידעינן וכו' שלוחו דה"ד ואח"כ מיהא שכיבו נשכר וכו' ולשבת לקטיו שלקטו וכו' לשון מורי לישנא אחרינא כ"ל: (ג) וימן ד"ה אמר וכו' וימן דנהדאה בפניו מיירי: (ד) בא"ד לא פה למתן פירכא דברכי' לה"ט אלא טעמא: (ה) ד"ה שליח וכו' כגון דלא אמר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק מידים מעדים עשאו שליח להביא לו אכל אם היה אומר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פטור דהוי: (ו) ד"ה הוי דהמפקיד אלא תבין:

רבינו חננאל

אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהי לי בידך. ורב חננאל דיל גמי פ"י דמתני' דבריה הכל.

שכבר הודה מפי עצמו. ומתני' ר' הוה ללכת ידי שמיים ומתני' א"כ הוהא מעשה דחסידי דאמרי ליה רבי טרפון הנח דמי מקקן צייניהם הא כיון דחסידי הוה מסתמא היה צל ללכת ידי שמיים וי"ל דלכחילה צל עמו לדון אם הוא חייב מן הדין ושבו מה שעשה עשה א"י אפילו ללא ידי שמים אין חייב לר' טרפון אלא בגזול אצל כפקדון ומקח דלא עשה איסורא לא וכן משמע בהמפקיד (שם דף נ"ז: ושם ד' ד"ה) דכי רמי התם גזול אגזול משני הכא צבא ללכת ידי שמיים ולעיל מיניה כי רמי פקדון אפקדון לא צעי לשנויי הכי ואין להאריך כאן צבאונסין דהתם: **אמר רבא שאני מתני'** ב"י. לפי הספריים דל"ג אלא משמע דלאחר רבא לתרוצי פירכא דפרכין לר' טרפון ולעולם רבי טרפון הוא וקאמר כיון דלודי ליה כמ"ד יהא צידך דמי א"כ מסתמא מיירי כשהודה בפניו דאם לא כן אמאי הוי כמ"ד יהא צידך וכיון דנהדאה (א) מיירי מתניתין אכתי תקשה אמאי לא מוקי מתני' נמי כר"ע ואת"ר דקנים ר"ע אפילו היכא דלא נשבע ה"מ דלא הדר ממונא למריה אצל צממני' היכא דלא נשבע והודה לו בפניו הדר ממונא למריה דכיון דהודה לו בפניו מה לי תוספס צידו מ"ל נתן ציד צ"ד הלכך לא יקנסו ר"ע וי"ל דצבנתא גמרא היה כיון דקנים ר"ע צכל מקוס שליח כיון דעבד איסורא ולא יתלן ומינהו אין נראה דמיירי הכא כשהודה בפניו דא"כ אפילו נשבע נמי אין צריך להוליכו אחריי למדי ויכול להציא כפרה דכיון דהודה לו בפניו והיניחו צידו והלך הרי הוא כהפקדון צידו ואמאי יהא צריך להוליכו אחריי אלא ודאי מיירי כשהודה שלא בפניו אלא בפני עדים והשתא א"ס דלא מתוקמא מתני' כר"ע דלא מהדר ממונא למריה כיון שלא נתן ציד צ"ד ולפי מה שפ"י בקונטרס אלא אמר רבא א"ס דרבא לא צל למתן פירכא (י) אלא טעמא דמתני' מפרש צבא"ג דמנא לאוקמי צין כר"ע צין כרבי טרפון: **שליח שעשאו ב"י**. ללאורה נראה דליירי כגון דלא אמר לו (י) שלח לי על ידו רק עדים מעידים שעשאו שליח אצל אם היה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שכבר הודה מפי עצמו אלא אמר רבא שאני מתני' דכיון דידע למאן גזליה ואודי ליה כיון דאפשר לאהדורי ממונא למריה הוה ליה כמאן דאמר ליה יהי לי בידך הלכך נשבע את"ר דקאמר ליה יהיו לי בידך כיון דבעי כפרה לא סגי עד דמטי ליהדיה "הא לא אישבע הווי גביה פקדון עד דאתי ושקיל ליה: לא יתן לא לבנו ולא לשלוחו: איתמר שלוח שעשאו בעדים רב חסדא אמר יהו שליח רבה אמר לא הוי שליח רב חסדא אמר הוי שליח להבי מרבי ואוקמיה בעדים דליקו ברשותיה רבה אמר לא הוי שליח ה"ק איניש מהימנא הוא אי סמכת סמוך אי בעית לשדוריה בידה שדר בדיה תנן **השואל את הפרה ושילחה ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו או ביד בנו ביד עבדו ביד שלוחו של שואל ומתה פטור הואי שלוחו היכי דמי אי דלא עשה בעדים מנא ידעינן אלא דעשה בעדים וקתני דפטור קשיא לרב חסדא כדאמר רב חסדא בשכירו ולקטיו הכא נמי בשכירו ולקטיו תנן **א"ל יתן לא לבנו ולא לשלוחו** הא שלוחו היכי דמי אי דלא עשאו בעדים מנא ידעינן אלא דעשה בעדים מאי הכי נמי דהוי שליח אדתי סיפא אבל נותן הוא לשליח בית דין לפלוני וליתני בדידיה (ב) שליח שעשאו בעדים הכי נמי דהוי שליח אמרי לא פסיקא ליה שליח ב"ד לא שנא עשאו נגזל ולא שנא עשאו גזול הוי שליח פסיקא ליה שליח שעשאו בעדים דכי עשאו נגזל הוא דהוי שליח עשאו גזול לא הוי שליח לא פסיקא ליה ולאפוקי מהאי תנא דתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר שליח בית דין שעשאו נגזל ולא עשאו גזול או עשאו גזול ושלא חלה ונבל את שלו מידו פטור רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרווייהו שליח שעשאו בעדים הוי שליח וא"ת משנתנו ב"ב מצמיא לו שליח דאמר ליה אית לי זוזי גבי פלוני ולא קא משרד להו איתחזי ליה דלמא איניש הוא דלא משבח לשדורי ליה א"נ כדרב חסדא בשכירו ולקטיו א"ר יהודה אמר שמואל אין**

אומר שלח לי על ידו פשיטא דהוי שליח דהא תנן בהשואל (ב"ב דף ק"ז: ושם) אמר ליה השואל שלח לי ביד בני ציד עבדו או ביד בני ציד עבדך או ביד עבדך או ביד שלוחך ושלחה ליה שליח ונאנסו כלם ליה שאלא דאפשר ליה דלא תהיא השואל להוליכו אחריי לומר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק מידים מעדים עשאו שליח להביא לי אכל אם היה אומר לי אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פטור דהוי שליח מנא ידעינן [לא] תוקמא צעשאו בעדים אלא צממניא לו שליח ציקש מחזירו שמיניא לו לזולת את עצמו לומר לו אם מנא לנשלא כלום לפלוני שלח צדי:

אמר שלח לי על ידו פשיטא דהוי שליח דהא תנן בהשואל (ב"ב דף ק"ז: ושם) אמר ליה השואל שלח לי ביד בני ציד עבדך או ביד עבדך או ביד שלוחך ושלחה ליה שליח ונאנסו כלם ליה שאלא דאפשר ליה דלא תהיא השואל להוליכו אחריי לומר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק מידים מעדים עשאו שליח להביא לי אכל אם היה אומר לי אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פטור דהוי שליח מנא ידעינן [לא] תוקמא צעשאו בעדים אלא צממניא לו שליח ציקש מחזירו שמיניא לו לזולת את עצמו לומר לו אם מנא לנשלא כלום לפלוני שלח צדי:

אמר שלח לי על ידו פשיטא דהוי שליח דהא תנן בהשואל (ב"ב דף ק"ז: ושם) אמר ליה השואל שלח לי ביד בני ציד עבדך או ביד עבדך או ביד שלוחך ושלחה ליה שליח ונאנסו כלם ליה שאלא דאפשר ליה דלא תהיא השואל להוליכו אחריי לומר לו אמרו לפלוני ישלח לי על ידך רק מידים מעדים עשאו שליח להביא לי אכל אם היה אומר לי אמרו לפלוני ישלח לי על ידך פטור דהוי שליח מנא ידעינן [לא] תוקמא צעשאו בעדים אלא צממניא לו שליח ציקש מחזירו שמיניא לו לזולת את עצמו לומר לו אם מנא לנשלא כלום לפלוני שלח צדי: